

ANNO DOMINI MXXVII.

ADELBOLDUS

TRAJECTENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN ADELBOLDUM.

(Apud R. P. Bernard. Pezium, *Dissertatio insagogica in tom. III Thesauri Anecd. uoviss.*, pag. 111.)

Adelboldus, nobili genere ortus, Henrico II imp., cognomento Sancto, a consiliis primum fuit. Deinde ludibria fortunæ ac mundi vanitatem apud animum serio reputans, abdicatis dignitatibus in Benedictino monasterio Lobiensi monachum professus. Ibi cum aliquandiu studia pietatis et optimarum litterarum coluisset, tandem anno 1008 Ausfrido in episcopatu Ultrajectensi suffectus, eam provinciam magna cum laude gessit usque ad annum 1027, quo die 27 Novembris ad plures abiit. Hæc ex Chron. Ultraject. Joannis de Beka cap. 17 Trithemio, Possevino, Oudino aliisque in pauca contraximus, non nescii quantis difficultatibus narratio hæc omnis obnoxia sit. Certe Sigebertus De scriptoribus eccles., cap. 138, hæc tantum de Adelboldo habet: *Adelboldus, ex clerico Lobiensi episcopus Ultrajectensis, scripsit Vitam secundi Henrici imperatoris, et in utraque litteratura plura sui monumenta reliquit posteris.* Ubi ad illa verba: *ex clerico Lobiensi* hoc exstat scholion eruditi Auberti Miræi: *Adelboldus itaque ante episcopatum non monachus sed clericus Lobiensis fuit. Notant autem antiquitatis ecclesiasticæ studiosi, olim Lobii, ut et*

*apud Vedastinos et Amandinos, non solum monachos, sed et clericos resedisse. Clericorum certe seu canonicorum Lobiensium collegium in S. Usuari templo, quod nunc est Parochiale, sedem suam habuit usque ad annum Christi millesimum quadringentesimum nonum, quod inde migravit Binchium, quod est Hannoniæ oppidum secundo milliari a Lobio distans. Verum quidquid sit de canonicis seu clericis Lobiensibus, de Adelboldo tamen multo vero est similis, eum monachum Lobiensem quam solum clericum fuisse. Sane in prologo opusculi *De crassitudine sphaeræ scholasticum*, utique Lobii, se fuisse ipse fatetur. At quis ignorat studia litterarum apud monachos Lobienses sub finem sæculi undecimi præcipue floruisse, nihilque frequentius evenisse quam ut clerici scholas monachorum, præsertim adeo celebres et propinquas, imo prope conjunctas, communes haberent? Igitur Adelboldus monachus et Lobiensis monasterii scholasticus, tam monachorum quam, si qui fuerunt, clericorum, communis magister, ut in aliis cœnobiis nostris persæpe usu venit, fuit.*

NOTITIA HISTORICA ET LITTERARIA.

(Apud Pertz, *Monumenta Germaniæ historica*, Script. tom. IV, pag. 679, in præmiis ad Vitam S. Henrici II imperatoris, edente G. Waitz Ph. D.)

Adelboldus, Ultrajectensis episcopus, Alperto teste (1), res ab Henrico II, imperatore gestas uno volumine luculento sermone comprehendit. Hæc vero historia per medium ævum plerosque latuisse videtur (2); et qui postea Vitam Henrici a Bambergeni quodam conscriptam Adelboldo tribuerunt, a vero longe aberrarunt (3). Aliud vitæ fragmentum Gretser edidit (4) ex codice Vindobonensi, cujus nota marginalis hæc continebat: *Vita Henrici*

primi imperatoris ab Adelboldo episcopo Trajectensi, ut creditur, conscripta. Qua auctoritate fretus Gretser non sine hæsitatione quædam, qui vero postea hac de re disputati sunt, tanquam re extra dubium posita, hunc Adelboldo ascripserunt (5) librum, quem omnes summis laudibus extulerunt et quam pretiosissimum antiquitatis monumentum habuerunt.

Verum enimvero, re accuratius perspecta, intemulti.

(1) De div. temporum 1, 5.

(2) Quæ Sigebertus de SS. eccl. c. 138, et Chron. a. 1024, refert. ex Alperto hausit: Sigebertum vero tam Albericus aliique caronographi quam Trithemius secuti sunt. De Annalista Saxone v. infra.

(3) Vossius De hist. l. II, 42, p. 359, aliique

(4) V. in S. Henrico II.

(5) Leibnitz SS. R. Br. I. Præf. n. 20; Sollerius Acta SS. Julii II, p. 723. Rivet Hist. litter. VII, p. 252, alii.